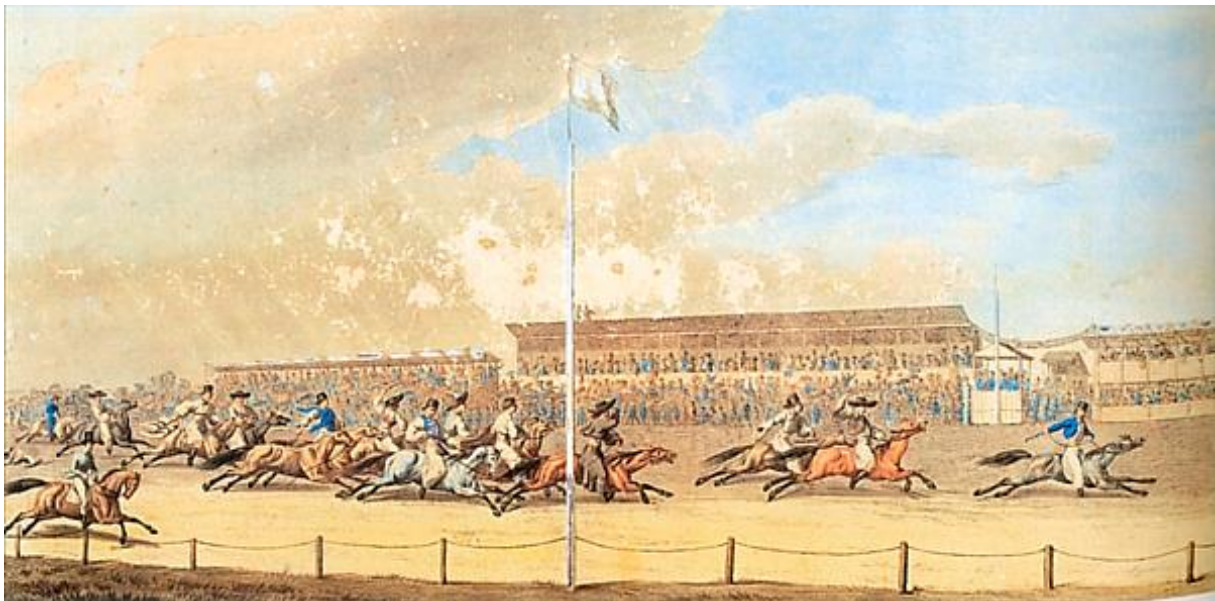

„Nagysikerű volt az első pályaverseny a Pesti Gyöpön”

Czáfolta a kishitű gúnyolódókat a június 6-án tartott első pesti lófuttatás. A *Pályafutási Társaság* és különösképpen Széchenyi István gróf szervezésében megtartott verseny egyértelműen a Magyarországon nevelt lovak sikerét hozta, mialatt az előkelő pesti és budai hölgytársaságok sem unatkozhattak. Tudósításunk olvasható mindjárt itt lejjebb.

Kép: az elegyes futtatás után a negyedik pályadíjért küzdenek a kispasztőrök és csikósok lovai

Szekerczék csattogásától volt hetekig hangos a Pesti Gyöp. Beszterczére való derék hazai mesteremberekkel jó tátrai fenyőből ácsoltatta a Pályafutási Társaság azokat a lelátóalkalmatosságokat, amelyekről a Tisztelt hazai és külhoni vendégsereg – főurak, polgárok körülöttek pedig a vendégszerető jó pesti nép – figyelmével kísérhette a június hó hatodik és kilencedik napjai között meghirdetett első pesti lófuttatást.

Mint ahogyan az Üllői és Soroksári utak által körülölelt 230 holdas pesti legelő szilaj homokját fogták meg jófajta eperfák béültetésével Wesselényi báró, Heinrich kapitány és a gondos egyesületi tagok, csak úgy kezdé meghonosíttatni Magyarországon is a lófuttatást Széchenyi István gróf úr.

Gróf Széchenyi István

A múlt esztendei pozsonyi, illetőleg az ősszel Tallóson megrendezett versenyek után – úgy tűnik – ezúttal már az ország legjelentősebb városában is helye lépzen a rendszeres

lófuttatásoknak. Legalábbis az első alkalom felettébb sikeresnek bizonyult, hisz a díjat nyert lovak mind magyar tenyésztések voltak, kivéve Jónást, amely a híres Magistrate-tól és egy Filho da Puts kanczától származik, s a gyepkönyv szerint az ozorai ménest vezető Broemberg uraság Angliából hozatta. Nem különben a lovasok és lótulajdonosok, melyek közül több szakaszban is kitűnt Károlyi György gróf, Eszterházy Mihály gróf és Wesselényi Miklós báró, s maga a lófuttatást gondosan előkészítő Széchenyi gróf, aki többük lovait neveltette.

A versenyek négy napon köröszül folyvást folytak, s mindjárt az első futam első szakaszában maga Széchenyi István gróf Gawing nevű angol telivérje futotta meg legelőbb a két angol mért földnyi távolságot. A Batthyány János gróf által nevelt hétesztendős szürke lovasa Boggis János volt, akiről még bizonytal hallunk.

Ám a nagyérdemű vendégsereg az első futam második szakaszának versengését várta a legjobban, hisz ebben neveztetett Károlyi György gróf hatesztendős Babiéka nevű kanczája, melyről köztudomású, hogy Széchenyi István gróf legígéretesebb nevelése, de amely a pozsonyi és a tallói vágtán is két ízben félrefutott. A délelőtti magyar és osztrák ménesgazdák elegendes futtatásán a Syveier Jakab által megült Babiéka ezúttal nem tört ki, mindjárt a rajtnál megelőzte Eszterházy Mihály gróf Duncan nevű öt esztendős angol telivérjét, majd a teljes mezőnyt megverve, megszerezte a nap legfényesebb billikomját, no és a nevezésekből összegyűjtött 33 aranyat. Azt, amelyet Károlyi György gróf a versengés estvénjén jó kedvében olyan gavallérosan szétosztott az aznapi futtatásban részt vett további tizenhét parasztagazda és csikós között, a kiknek tehát a végeredményhez semmi közük nem volt. Nem úgy Wesselényi Miklós báró Al Borak nevű félelmetes telivér ménjének, mely már az első napon is a harmadik helyre futott, s mely a másodnap futtatáson elnyerte Festetics László tolnai gróf száz aranyas serlegét.

S hogy mit csinált ezalatt a nagyérdemű? Bizton állítható, hogy elfoglaltságban nem volt hiány. Ki nem általlot ellátogatni Pesti gyöpre e napokon, az biz' igencsak csudálkozhaték a sok vendég díszes pavilonja és színpompás sátrai felett. De csudálkozék sok úri hölgy is, akik az angol és osztrák ménesgazdák számára a Soroksári út irányában nagy műgonddal felállítatott stabulumok környékére ellátogatván megtekinték a külhoni lovasok elegáns lovagló öltözékét, s nem egy alkalommal keszkenőjüket elejtván, piruló orcákkal fogadák a jockey-ék bókjait.

Mialatt a lovak és gazdáik a díjnyertes futamra voltak készülöben, a jeles eseményről tudósítván alkalmunk adódott az úrinép öltözékének megcsodálására is. A méltóságos

Esterházy Dénes gróf tiszteletét tevén a nem mindennapi rendezvényen elegáns, fekete frakkot viselt, cilinderral, s érthető türelmetlenségében hol az istállók felé tekintgetett, hol pedig fehér kesztyűs kezében tartott duplafedeles aranyozott zsebóráján leste az idő múlását. Természetesen mellette volt felesége, Haller Cecília grófnő őméltósága is, ki – férje urával ellentétben – nyugodt, egyenes testtartását megtartva fogadta az őt érő elismerő pillantásokat, kivált férfiaktól. Kétségünk sincs afelől, hogy bizony a grófnő francia csipkés napernyőjével, magasderekű – keskeny viola fehér bársonyszalaggal körülvarrott, sötétkék Traffettassal díszített világos rózsaszínű Fil de Chevre kelméből készült – ruhájával messze kitűnt a hölgy társaság köreiből. A megmérettetésen elinduló, s ezért a lovaglópálcájával időnként erőst hadonászó, amúgy igencsak fess Hoyos Henrik Alfonz gróft is valósággal elbűvölte Haller Cecília szépséges alakja, annak ellenére, hogy állá még csak pelyhedzeni látszék az úrfinak.

Erdődy Amália grófnő szerényebb, violaszínű szoknyát, fehér buggyos blúzt és tollakkal megtűzdelt hajkoronát viselt, ki láthatóan éles pillantásokkal jelezte rosszallását Haller Cecília irányába, ki ezt mint inkább bók, sem mint megvetés fogadta, s kaczer mosolyokat villantott a többi hölgy irányába. A hölgykoszorú tagjai eközben legyezőjük mögül láthatólag fülig veres ábrázattal pusmogtak a grófnő háta mögött, s beszélgetésük vezénylője leginkább az a Kállay Erzsébet grófnő volt, ki az áldott állapotát lenge, kék selyemmel díszített világosszürke ruhájával, s csipkézett vállkendőjével igyekezék palástolni. Gömbölyödő alakja mellett a grófnő őméltósága a leginkább gyümölcskosárra emlékeztető kalapjával is kirítt a lelátó soraiból, látható bosszúságot okozva a mögötte helyet foglaló, időnkint kackiás bajsza alá morgó Nádasdy Lipót gróf úrnak, kit véleményünk szerint e hatalmas torony szerű fejfedő is akadályozott a kilátásban. Nádasdy gróf felháborodásának néhol erélyes szóval, néhol díszes buzogányfejes sétabotjának meglendítésével adott hangot. Nem is csuda, hiszen sokak állítása szerint mindjárt az első napon vagyonokat veszített egyes külhoni lovakra megtett elrontott fogadásaival.

A másodnapi futamot pompás bankett zárta a „Hét választó fejedelmek” szállóban, amelyre minket is beengedtetvén alkalmunk adódott megkóstolni a budavári Schwabl Ferenc tsemegecsináló mester úr által készített diós és mákospatkókat, továbbá a temérdeknyi porczukorral behintett frissen kisütött szalagos fánkokat.

A kellemetes baráti légkör közepette Rosenthal Markusz hegedűjátékára tánkra perdült a vendégsereg apraja-nagyja, s a sok úrihölgy az úgynevezett körmagyarra csatlakozván – néhol már-már igen heves mozdulatok közepette – láttatni engedte kilibbenő drága selyem- és csipkeharisnyába bújtatott bokáit, megadva ezzel is az estve hangulatát.

Báró Wesselényi Miklós

Micsoda világhírű ünnepély volt ez, nekünk aztán elhihetik, kedves Olvasóink! Lezárásul fültanúi lehattünk Lichtenstein herczeg felköszöntőjének, majd Wesselényi Miklós báró angol és német vendégek tiszteletére elmondott toastjának, melyben ígéretet tevén arra, hogy a Pályafutási Társaság e díszes eseményeket, mintegy magyar honi hagyományt teremtvén, az eljövendőben is megtartja. Köszönjük Uraságuknak, s ehelyütt csak egyet ígérhetünk, mi akkor is ellátogatunk tudósítani a Pesti Gyöpre.

Felhasznált irodalmi források:

- Komlossy Ferenc: Széchenyi István Gróf élete, Hornyányszky Viktor Császári és Magyar Királyi Udvari Könyvnyomdája, Budapest, 1911 (forrás: <http://mek.oszk.hu/16300/16383/16383.pdf>), 81-82. o.
- Dr. Bélley Pál: Kíváncsiak klubja – Forgolódás a divat körül – „Milyen volt az első divatlap?” Válogatás a Rádió műsorából, RTV-Minerva, Budapest, 1978. (forrás: <https://mek.oszk.hu/00000/00057/html/03.htm>)
- Gudenus János – Hatvany Béla Csaba: Magyar főnemeségi adattár, Magyar Családtörténet-kutató Egyesület, 2020 (forrás: <https://macse.hu/gudenus/mfat/default.aspx>)
- A magyar lóversenyzés története, lovasok.hu webportál, forrás: <http://www.lovasok.hu/index-archive.php?i=20255>
- Magyar Kódex, Reformkor és kiegyezés Magyarország művelődéstörténete (1790-1867), Kossuth Kiadó, Budapest, 2000 (főszerkesztő: Szentpéteri József), 25-30. o.

A cikkhez felhasznált képek:

- Johann Erdmann Gottlieb Prestel vázlatos képe az 1827-es versenyről
- Széchenyi István portré, köztéri kerámia alkotás, Győrben a Széchenyi tér 10-12. sz. alatti épület falán, Siskovits Attila fotója, 2013
(forrás: <https://www.kozterkep.hu/18238/szechenyi-istvan-portre#vetito=148654>)
- Báró Wesselényi Miklós, az árvízi hajós portréja (Fotó: OSZK)

A címlapfotó forrásai:

- **Szemben álló lovas:**
Alfred de Dreux (Paris, 1810-1860) | La Amazone | 19th Century, Paintings | Christie's
<https://hu.pinterest.com/pin/699324648374680581/>
- **Két oldalsó lovas:**
Albrecht Adam - Countess Caroline von Waldbott-Bassenheim, 19 th century, Paintings
<https://hu.pinterest.com/pin/534309943290590761/>